

GRASDUINEN DOOR VLAAMSE ERFGOEDBIBLIOTHEKEN

De collecties van de Vlaamse erfgoedbibliotheken zitten vol waardevolle verrassingen, maar blijven vaak onder de radar. Niet enkel omdat niet elke cultuurliefhebber de weg vindt naar die instituten, maar ook omdat kostbare parels zoveel zorgvragen dat het niet evident is er zomaar in te grasduinen. Gelukkig maken digitale alternatieven het mogelijk om historische documenten, verluchte manuscripten, imposante affiches en vurige pamfletten te raadplegen zonder het origineel te beschadigen. Een digitale afbeelding is niet hetzelfde als papier tussen je vingers? Dat klopt, maar een online erfgoedbibliotheek is meer dan een verzameling foto's. Een mooi voorbeeld is flandrica.be. De webstek bundelt letterschatten uit Vlaamse erfgoedbibliotheken, zoals de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, de Openbare Bibliotheek Brugge, en de universiteitsbibliotheken van Antwerpen, Leuven en Gent. Die historische artefacten zijn niet enkel leerrijk en vaak amusant, maar ook prachtig vormgegeven. Met het ontsluiten van meer dan zeshonderdvijftig documenten – van pamfletten tot volledige naslagwerken –, verkleint flandrica.be de drempel naar dit vaak onbekende en onbeminde erfgoed. De beleving van het letterkundige erfgoed staat centraal. Net zoals in een fysieke bibliotheek boekenruggen en kaften lezers lokken, staan op de website beelden centraal.

VERTREKKEN VAN HET VISUELE Op de homepage trekt de brede balk met willekeurige manuscripten en letterkundige spelereien de aandacht. Die wisselende afbeeldingen met korte beschrijving nodigen uit om rond te bladeren. Ze tonen meteen de veelzijdigheid: er komt een ruim gamma aan onderwerpen aan bod, en de afbeeldingskwaliteit is zelfs bij die kleine voorvertoningen verbluffend.

De surfer kan op verschillende manieren door de collectie graven. In plaats van een droge opsomming, vertrekt de site van het visuele. Elk thema wordt vertegenwoordigd door een toonaangevende afbeelding op hoge resolutie. De vormgeving prikkelt de nieuwsgierigheid en nodigt uit om de virtuele boeken open te slaan. De thema's zijn ruim: van geschiedenis, kerk, kunst en muziek tot recht en wetenschappen. Wie de muis over een literair artefact beweegt, ontdekt relevante suggesties die de omvang en diversiteit van de collectie illustreren. Zowel partituren, kranten, gebedenboeken, almanakken, pamfletten, posters, tot volledige toneelstukken en atlansen komen aan bod. Minder geïnteresseerd in een thematische zoektocht? Ook op locatie speuren is mogelijk. Ook hier is de regel dat leergierigen hun bibliotheekbezoek visueel moeten beleven. Op een kaart van Vlaanderen klikt de bezoeker simpelweg op de gewenste plaatsnaam. Dit onthult geografische verbanden die op het eerste zicht misschien minder voor de hand liggen. Hetzelfde geldt voor het tijdperk: een brede tijdslijn plaatst documenten in hun tijdvak en vergelijkt letterkundige erfgoed in een historische context.

VIRTUELE RONDLEIDINGEN Om de beleving compleet te maken, ontwikkelt flandrica.be virtuele rondleidingen. Zo veranderen stukken van losstaande artefacten in samenhangende getuigen van het verleden. In 'Van Antwerpen naar Antarctica' neemt flandrica.be bezoekers mee op tocht langs boeken, handgeschreven documenten, kaarten en foto's die illustreren hoe Vlamingen de wereld hebben verkend, tot in de koudste regionen.

[Flandrica.be](http://flandrica.be) doet voortdurend aan collectievernieuwing en plaatst op de homepage nieuwe aanwinsten – van kookboeken tot historische kranten – in het voetlicht. Recent brachten de bibliotheken van Plantin-Moretus en van het Museum voor Edelsmeedkunst, Juwelen en Diamant in Antwerpen documenten aan, en voegde de Provinciale Bibliotheek Limburg een twaalfstal stukken toe. Wie een specifiek document zoekt en niet op goed geluk wil ronddwalen, kan bij de eenvoudige en snelle ingebouwde zoekrobot terecht.

–
JONAS BRUYNEEL